

2B

F-ec, engineering & consultancy

21. maj 2018

Telefon: +45 4243 3172

F-ec ref.: KFR

Dokument nr.: 1027-006

Projekt nr.: 1027

Side 1 af 24

Almindelige Betingelser for leverancer af Maskin- og Elanlæg

2018

AB-ME 18

Indhold

A. GENERELT

1. Aftalegrundlag	3
-------------------------	---

B. LEVERANCENS OPFYLDELSE

2. Leverancens omfang og art - Kvalitetsopfølgning	6
3. ORDREGIVERs egne ydelser	7
4. Forandringer i Leverancen	8

C. REPRÆSENTATION OG SAMVIRKE

5. ORDREGIVERs repræsentanter	10
6. Leverandørmøder - Projekt møder	10
7. Leverandørens personale	10
8. Leverandørens ophold i udlandet	11
9. Samvirke med andre leverandører	11

D. TIDSFRISTER

10. Overholdelse af Tidsplan	12
11. Leverandørens tidsfristforlængelse	12
12. ORDREGIVERs tidsfristforlængelse	13

E. AFLEVERING

13. Aflevering	14
----------------------	----

F. ANSVAR, RISIKO OG FORSIKRING

14. Hovedregel mellem ORDREGIVER og Leverandøren	15
15. Leverandørens ansvar for forsinkelse	15
16. ORDREGIVERs ansvar for forsinkelse	15
17. Ansvar og risiko under Leverancens Udførelse	16
18. Forsikring	16
19. Afhjælpning af mangler	17
20. Garanti	18
21. Efter garantiperiodens udløb	19
22. Force Majeure	19

G. OPHÆVELSE

23. Ophævelse på grund af forsinkelse, Leverancens Udførelse m.v.	21
24. Ophævelse på grund af Leverandørens konkurs	21
25. Leverandørens adgang til ophævelse	21

H. ØKONOMI

26. Leverandørens sikkerhedsstilling - Forudbetalinger	22
27. Betalinger	22
28. Ejendomsret til materialer og leverancer	23

I. LOVVALG – SYN OG SKØN - VOLDGIFT

29. Lovvalg	24
30. Syn og skøn	24
31. Voldgift	24

Bilag

Bilag 1	Opfyldelsesgaranti
Bilag 2	Forudbetalingsgaranti

A. GENERELT

1. Aftalegrundlag

1.1. Disse Almindelige Betingelser anvendes i forbindelse med udbud af arbejder og leverancer vedrørende maskin- og elanlæg og indgår i aftaler herom.

1.2. I disse Almindelige Betingelser skal følgende begreber have følgende betydning:

”**Aflevering**” betyder Leverandørens overgivelse af den færdige Leverance til ORDREGIVER i henhold til punkt 13.

”**Afleveringsforretning**” betyder det møde på Byggepladsen, der indkaldes til med henblik på Leverancens Aflevering, jfr. punkt 13.1.

”**Arbejdsplan**” betyder den plan, der skal udarbejdes i henhold til punkt 2.1.

”**Betalingsplan**” betyder den plan for ORDREGIVERS betalinger til Leverandøren, som Parterne har fastsat for Leverancen.

”**Arbejdspladsen**” betyder den plads hos ORDREGIVER, hvor Leverancens Udførelse skal finde sted i henhold til Parternes Aftale.

”**Force Majeure**” betyder begivenheder, som beskrevet i denne Aftales punkt 22.

”**Forudbetaling**” betyder den forudbetaling, som ORDREGIVER skal betale til Leverandøren i henhold til Betalingsplanen, og som ikke modsvares af værdien af en ydelse erlagt af Leverandøren på Byggepladsen.

”**Leverancen**” betyder det arbejde vedrørende et maskin- og/eller elanlæg, som Leverandøren skal levere i henhold til Parternes Aftale.

”**Leverancens Afvikling**” betyder samarbejdet mellem ORDREGIVER og Leverandøren om den nærmere fastlæggelse af alle detaljer vedrørende Leverancen efter indgåelse af Parternes Aftale.

”**Leverancens Udførelse**” betyder den fysiske gennemførelse af Leverancen på Leverandørens Produktionssted og/eller på Byggepladsen.

”**Leverancesummen**” betyder den samlede pengesum, som ORDREGIVER skal betale til Leverandøren for Leverancen (eksklusiv moms, men inklusiv øvrige skatter og afgifter).

”**Leverandøren**” betyder den leverandør, som ORDREGIVER indgår aftale med vedrørende Leverancen.

”**Leveringsstedet**” betyder det sted, hvor Leverandøren i henhold til Parternes Aftale skal levere Leverancen.

”**Maskindirektivet**” betyder Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/37/EF af 22. juni 1998 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om maskiner eller det til enhver tid gældende direktiv.

”**Part**” betyder Leverandøren eller ORDREGIVER.

”**Parterne**” betyder samlet benævnelse for Leverandøren og ORDREGIVER.

”**Produktionssted**” betyder Leverandørens plads, hvor hele eller dele af Leverancens Udførelse skal finde sted i henhold til Parternes Aftale.

”**Særlige Betingelser**” betyder det sæt af særlige betingelser, som ORDREGIVER har fastsat i sit Udbudsmateriale vedrørende Leverancen.

”**Tidsplan**” betyder den plan, som Leverandøren og ORDREGIVER har aftalt vedrørende de tidsmæssige aspekter af Leverancens Afvikling og Udførelse.

”**Tilbud**” betyder det tilbud, som en Tilbudsgiver indgiver til ORDREGIVER som led i ORDREGIVERS udbud vedrørende Leverancen.

”**Tilbudsgiver**” betyder en tilbudsgiver, der indgiver tilbud til ORDREGIVER som led i ORDREGIVERS udbud vedrørende Leverancen med henblik på at blive Leverandør.

”**Tilsyn**” betyder de ingeniører, konduktører eller andre personer udpeget af ORDREGIVER, der fører tilsyn med Leverancens Udførelse.

”**Udbudsmateriale**” betyder de udbudsdokumenter, som ORDREGIVER anvender i forbindelse med sit udbud vedrørende Leverancen.

”**ORDREGIVER**” betyder ORDREGIVER som defineret i Kontrakten.

”**ORDREGIVER Koncernen**” betyder ORDREGIVER A/S, og ethvert selskab eller anden juridisk enhed, som direkte eller indirekte kontrolleres af ORDREGIVER.

- 1.3. Alle dokumenter, herunder tegninger og beskrivelser, vejledninger m.v., der indgår i Parternes Aftale eller er omfattet af Leverancen, er ORDREGIVERS ejendom. ORDREGIVER er således berettiget til at foretage ændringer m.v. i dette materiale.
- 1.4. Med mindre andet er aftalt, skal alle aftaledokumenter være affattet på dansk. Tegningsmateriale og tekniske beskrivelser kan dog være udformet på norsk, svensk, engelsk eller tysk, hvis ikke andet er angivet i Særlige Betingelser.
- 1.5. Materiale, som ORDREGIVER måtte udlevere til Leverandøren, skal tilbageleveres, såfremt ORDREGIVER anmoder herom.
- 1.6. De informationer, som ORDREGIVER udleverer til Leverandøren i forbindelse med udbudet eller indgåelsen af Parternes Aftale vedrørende Leverancen, må Leverandøren kun anvende i forbindelse med udarbejdelse af Tilbud eller Leverancens Afvikling eller Udførelse.

Leverandøren skal således behandle disse informationer fortroligt og må kun videregive informationerne til tredjemand, såfremt ORDREGIVERS skriftlige samtykke foreligger.

ORDREGIVER kan til enhver tid kræve udleveret materiale indeholdende fortrolig information tilbageleveret fra Leverandøren, jfr. herved tillige punkt 1.6.

Eventuelle pressemeddelelser eller lignende vedrørende Leverancen udarbejdes af Parterne i fællesskab.

- 1.7. Leverandøren kan kun med ORDREGIVERs skriftlige samtykke overdrage Leverancen, Aftalen eller dele heraf til tredjemand. Leverandøren må alene anvende underleverandører i det omfang, at ORDREGIVERs forudgående skriftlige samtykke foreligger.
- 1.8. ORDREGIVER er berettiget til helt eller delvist at overdrage sine rettigheder og forpligtelser i henhold til denne Aftale til et andet selskab i ORDREGIVER Koncernen uden Leverandørens samtykke.
- 1.9. Leverandørens eventuelle anvendelse af underleverandører frigør ikke Leverandøren fra at opfylde sine forpligtelser over for ORDREGIVER i henhold til Parternes Aftale.
- 1.10. Leverandøren bekræfter, at såvel Leverandøren som virksomheder koncernforbundne med Leverandøren samt Leverandørens underentreprenører og underleverandører vil overholde FN's Global Compact med eventuelle senere ændringer og tilføjelser. Parterne har noteret sig, at de 10 principper for FN's Global Compact skal overholdes.
- 1.11. ORDREGIVER er berettiget til at gennemføre audit af Leverandøren, virksomheder koncernforbundne med Leverandøren samt Leverandørens underentreprenører og underleverandører med henblik på at sikre disses overholdelse af FN's Global Compact for leverandører. ORDREGIVER er dermed f.eks. berettiget til at besøge faciliteter, gennemgå ledelsessystemer samt interviewe ledere og andre ansatte. Audit kan gennemføres af ORDREGIVER eller af en tredjemand. Leverandøren er forpligtet til i videst muligt omfang at samarbejde med ORDREGIVER vedrørende gennemførelsen af en audit og skal tilsikre, at virksomheder koncernforbundne med Leverandøren samt Leverandørens underentreprenører og underleverandører gør det samme. ORDREGIVERs ret til at gennemføre audit omfatter ikke audit af regnskaber.
- 1.12. En væsentlig misligholdelse af forpligtelserne i punkt 1.10. eller 1.11. anses for at være en væsentlig misligholdelse af Parternes Aftale.

Følgende typer af misligholdelse vil også blive betragtet som værende en væsentlig misligholdelse af Parternes Aftale:

- A) En uvæsentlig misligholdelse af punkt 1.10. eller 1.11., som fortsætter i en periode på mindst 6 måneder.
- B) Gentagne tilfælde af uvæsentlig misligholdelse af punkt 1.10. eller 1.11., hvorved f.eks. forstås mindst 2 tilfælde af uvæsentlig misligholdelse af FN's Global Compact for leverandører inden for ét kalenderår.

B. LEVERANCENS UDFØRELSE

2. Leverancens omfang og art - Kvalitetsopfølgning

- 2.1. Leverandøren er pligtig til umiddelbart efter Aftalens indgåelse at udarbejde en Arbejdsplan i samarbejde med ORDREGIVER. Arbejdsplanen skal udarbejdes inden for rammerne af den rammetidsplan, der er indeholdt i Udbudsmaterialet. Arbejdsplanen skal omfatte Leverancens Afvikling og Udførelse (herunder projektering, produktion, montage, afprøvning og idriftsættelse) samt kontrolforanstaltninger vedrørende Leverancen.
- 2.2. Med hensyn til Leverancens Afvikling skal Arbejdsplanen angive tidspunkter for såvel Leverandørens afgivelse af informationer og forslag som for ORDREGIVERs afgivelse af informationer og meddelelser om truffede beslutninger til Leverandøren.
- 2.3. Leverancens Udførelse skal ske i nøje overensstemmelse med Parternes Aftale med tilhørende bilag. Leverandøren skal således levere alle materialer og udføre de bydelser, der er nødvendige for Leverancens færdiggørelse, herunder oprydning og rømning.
- 2.4. Når intet andet er anført, betyder udtryk i beskrivelser eller på tegninger såsom "udføres", "monteres", "indlægges" m.v., at Leverandøren skal udføre det pågældende arbejde inklusiv alle nødvendige leverancer og ydelser.
- 2.5. Med mindre andet er aftalt, skal Leverandøren levere dokumentation for Leverancen, der som minimum opfylder Maskindirektivets gældende krav, herunder system- og komponentbeskrivelser, detailtegninger, kontrol- og afprøvningsrapporter og lignende samt nødvendige drifts- og vedligeholdelsesinstruktioner.

Denne dokumentation er en væsentlig del af Leverancen.

- 2.6. Leverandørens forelæggelse af dokumentation, som f.eks. tegninger, beskrivelser, kontrolprocedurer, komponentdele m.v., for ORDREGIVER til orientering, kommentering, godkendelse eller lignende fritager ikke Leverandøren for ansvar i henhold til Parternes Aftale. En sådan forelæggelse indebærer således ikke nogen accept eller godkendelse fra ORDREGIVER af, at dokumentationen eller Leverancen er i overensstemmelse med Aftalen.
- 2.7. Såfremt intet andet fremgår af Særlige Betingelser, skal Leverancen i enhver henseende opfylde de kvalitetskrav, som en god og forsvarlig standard indebærer. Såfremt intet andet er aftalt vedrørende materialers beskaffenhed, skal materialer, der anvendes i Leverancen, kunne betegnes som gode handelsvarer.

Særlige Betingelser indeholder en specifikation af de overordnede myndighedskrav, som Leverancen skal opfylde, herunder f.eks. opnåelse af miljøgodkendelse samt overholdelse af planforhold. Leverancen skal herudover i enhver henseende opfylde de myndighedskrav, der stilles til Leverancens Udførelse, ibrugtagning og efterfølgende anvendelse.

Leverandøren skal i god tid inden Aflevering af Leverancen indhente og ved Aflevering af Leverancen dokumentere, at der foreligger myndighedsgodkendelse af Leverancens ibrugtagning og fortsatte anvendelse. Leverandøren må ikke søge dispensation for myndighedskrav uden ORDREGIVERs forudgående skriftlige samtykke. Leverandøren kan ikke forvente, at ORDREGIVER vil afgive et sådant samtykke.

Såfremt myndighederne efter tidspunktet for Aftalens indgåelse ændrer praksis med hensyn til udstedelse af godkendelser vedrørende Leverancens Udførelse, ibrugtagning eller fortsatte anvendelse, er ORDREGIVER forpligtet til at dække de eventuelle merudgifter, som denne ændring måtte påføre Leverandørens Leverance. Dette gælder dog ikke, såfremt Leverandøren på aftaletidspunktet kendte til eller burde have forudset den indtrådte ændring i myndighedernes praksis.

- 2.8. Særlige Betingelser kan indeholde krav til Leverandørens kvalitetssikringssystem og krav vedrørende kvalitetskontrol. I det omfang intet særskilt er anført, skal Leverandøren i sædvanligt omfang kunne fremlægge dokumentation vedrørende anvendte materialers oprindelse og vederlagsfrit afgive prøver til ORDREGIVER.
- 2.9. Opdager Leverandøren på noget tidspunkt fejl eller mangler ved Leverancen, der kan få nogen som helst indflydelse på kvaliteten af det færdige produkt, er Leverandøren forpligtet til øjeblikkelig at underrette ORDREGIVER herom.
- 2.10. ORDREGIVER har til enhver tid ret til at gennemføre undersøgelser af Leverancen. Såfremt en sådan undersøgelse viser, at Leverancen er i overensstemmelse med Parternes Aftale, afholder ORDREGIVER omkostningerne til den gennemførte undersøgelse. I modsat fald afholder Leverandøren omkostningerne.
- 2.11. Leverandøren er forpligtet til at medvirke ved udtagning af prøver med fornødent mandskab.
- 2.12. ORDREGIVER har på et hvilket som helst tidspunkt inden for Leverandørens normale arbejdstid adgang til de steder, hvor Leverancen produceres. ORDREGIVER kan i denne forbindelse kræve de oplysninger, der er nødvendige for ORDREGIVERS bedømmelse af Leverancen og dennes fremdrift, herunder oplysninger om procedurer for og resultater af kontrolforanstaltninger og/eller afprøvninger, som Leverandøren lader udføre.
- 2.13. ORDREGIVER kan under arbejdets gang kassere leverancer eller materialer, der ikke er i overensstemmelse med Parternes Aftale.
- 2.14. Kasserede eller afviste leverancer eller dele heraf skal omgående af Leverandøren mærkes "kasseret" eller "afvist". Kasserede eller afviste leverancer skal straks fjernes fra arbejdsstedet. Kasserede eller afviste leverance skal herefter snarest muligt bringes i overensstemmelse med Parternes Aftale.
- 2.15. Alle komponenter skal kunne identificeres ved Leverancens levering.
- 2.16. Leverandøren skal i sine aftaler med eventuelle underleverandører forpligte disse til at give ORDREGIVER adgang til at inspicere og modtage oplysninger i et omfang, som angivet i punkt 2.12. Såfremt ORDREGIVER anmoder herom, skal Leverandøren fremlægge dokumentation for, at en sådan aftale er indgået.

3. ORDREGIVERS egne ydelser

- 3.1. Såfremt ORDREGIVER selv leverer materialer, komponenter eller lignende til Leverancen, fastlægges leveringsstedet herfor i Særlige Betingelser. Hvis intet er anført, træffer ORDREGIVER bestemmelse om dette leveringssted.
- 3.2. Efter levering af ORDREGIVERS ydelse bærer Leverandøren den fulde risiko herfor.

- 3.3. Indføjelser, montage m.v. af ORDREGIVERs ydelse påhviler Leverandøren, medmindre Parterne aftaler andet.

4. Forandringer i Leverancen

- 4.1. ORDREGIVER har ret til at forlange forandringer i Leverancens omfang og art samt til at stille særlige krav om materialer, konstruktioner, Leverancens Udførelse og biydelse.

Leverandøren er forpligtet til at imødekomme ORDREGIVERs anmodning om sådanne forandringer, medmindre Leverandøren snarest muligt dokumenterer:

- A) at han ikke inden for rimelig tid kan fremskaffe materialer nødvendige for gennemførelsen af forandringen af Leverancen og/eller Leverandøren og/eller
- B) at den anmodede forandring i Leverancen i væsentlig grad vil reducere Leverancens sikkerhedsmæssige egenskaber eller egnethed i øvrigt.

Krav om ændringer i Aftalen af tidsmæssig og/eller økonomisk art skal straks fremsættes skriftligt, hvorefter der træffes skriftlig aftale herom mellem ORDREGIVER og Leverandøren. Forhandlinger om de tidsmæssige og økonomiske konsekvenser må ikke medføre forsinkelse i Leverancens Udførelse.

- 4.2. Leverandøren må ikke udføre ekstraarbejde eller ændringer i Leverancen uden samtykke fra ORDREGIVER.
- 4.3. Leverandørens brug af alternative materialer, fabrikater eller typer skal forelægges ORDREGIVER til godkendelse i god tid inden anvendelsen. ORDREGIVERs godkendelse fritager ikke Leverandøren for hans ansvar og forpligtelser.
- 4.4. Tekniske ændringer i Leverancen, som ønskes udført af Leverandøren, må først gennemføres, når ORDREGIVER skriftligt har accepteret såvel de tekniske samt eventuelle økonomiske og tidsmæssige konsekvenser af ændringen.
- 4.5. Afregning for merydelser og fradrag for mindreydelser sker efter Tilbudets enhedspriser, medmindre andet aftales. Såfremt Leverandøren ikke finder, at en ændring kan afregnes efter enhedspriserne, skal Leverandøren straks og inden ændringens iværksættelse skriftligt anmode om ORDREGIVERs samtykke til en anden afregningsform.
- 4.6. Såfremt intet andet er aftalt, bestemmes arbejdsmængden ud fra Aftalens tegningsmateriale.
- 4.7. Hvis betaling foretages på grundlag af opmåling, stiller Leverandøren vederlagsfrit fornødent personale til rådighed i forbindelse hermed.

Opmåling foretages løbende af Parterne i fællesskab og skal ske, når det relevante arbejde eller delarbejde er afsluttet. Hvis opmålingen vanskeliggøres af senere arbejder, skal den ske under arbejds gang. Leverandøren bærer den fulde risiko for, at opmåling foretages i tide.

Når intet særligt er nævnt i Særlige Betingelser, opmåles kun de færdige ydelser, hvorfor materialespild og andre nødvendige tillæg skal være indeholdt i enhedspriserne.

- 4.8. Såfremt det er aftalt, at afregning skal ske efter specificeret regnskab, afleverer Leverandøren ugentligt rapporter over arbejdstid og materialeforbrug til Tilsynets godkendelse. Tilsynet har dog ret til at kræve dagsedler afleveret og gennemgået hver dag.

C. REPRÆSENTATION OG SAMVIRKE

5. ORDREGIVERs repræsentanter

- 5.1. Tilsynet repræsenterer ORDREGIVER over for Leverandøren med hensyn til Leverancens tilrettelæggelse og Udførelse. Tilsynet kan herunder give og modtage meddelelser vedrørende arbejdet, godkende eller kassere materialer eller arbejder samt give anvisninger med hensyn til koordineringen af de forskellige leverandørers leverancer, jfr. punkt 9.
- 5.2. Tilsynet vil være til stede på Leveringsstedet/ Arbejdspladsen eller vil kunne tilkaldes af Leverandøren.
- 5.3. ORDREGIVERs Tilsyn fritager ikke Leverandøren for selv at føre behørigt tilsyn med sit arbejde, jfr. herved punkt 7.1.

6. Leverandørmøder - Projekt møder

- 6.1. ORDREGIVER eller ORDREGIVERs Tilsyn indkalder jævnligt Leverandøren til leverandørmøder og Projekt møder.
- 6.2. Efter hvert leverandørmøde/projekt møde udarbejder ORDREGIVER et mødereferat, som nummereres fortløbende. Indholdet af referaterne er bindende for Parterne, såfremt der ikke gøres indsigelse mod referatet på næste møde, eller der konkret føres bevis for, at referatet er ukorrekt på det omtvistede punkt.

Parterne kan aftale en anden indsigelsesfrist. Indsigelsesfristen skal i så fald være angivet i mødereferatet.
- 6.3. Leverandøren eller Leverandørens stedfortræder er forpligtet til at deltage i afviklings- og byggemøder.

7. Leverandørens personale

- 7.1. Leverandøren eller en udpeget stedfortræder skal lede arbejdet. En stedfortræder skal kunne repræsentere Leverandøren over for ORDREGIVER og Tilsynet med hensyn til Leverancens tilrettelæggelse og Udførelse, jfr. punkt 5.1. Den person, der leder arbejdet for Leverandøren, skal beherske enten dansk, svensk, norsk eller engelsk, såvel mundtligt som skriftligt.
- 7.2. Leverandøren eller stedfortræderen skal være til stede på Byggepladsen eller skal kunne tilkaldes af ORDREGIVER eller ORDREGIVERs Tilsyn.
- 7.3. Såfremt ORDREGIVER skønner, at personer ansat af Leverandøren eller Leverandørens underleverandører optræder i strid med forpligtelser i henhold til denne Aftale og/eller i strid med sikkerheds- eller miljømæssige forskrifter, kan ORDREGIVER forlange, at disse personer straks fjernes fra Byggepladsen.
- 7.4. Såfremt det efter ORDREGIVERs vurdering er nødvendigt for at forhindre arbejdets standsning, har ORDREGIVER ret til for Leverandørens regning at udbetale arbejdsløn, som ansatte hos Leverandøren dokumenteret har til gode. ORDREGIVER vil herefter have et direkte og forfaldent krav mod Leverandøren. Såfremt betaling af dette krav ikke sker, kan kravet (inkl. renter) modregnes i fremtidige betalinger fra ORDREGIVER til Leverandøren.

8. Leverandørens ophold i udlandet

- 8.1. Hvis Leverandøren har hjemsted uden for Danmark ved eller efter Aftalens indgåelse, skal Leverandøren anvise en person med hjemsted i Danmark, for hvem der på Leverandørens vegne kan foretages indkaldelse i relation til syn og skøn eller voldgift, jfr. punkt 30 og 31.

9. Samvirke med andre leverandører

- 9.1. Leverandøren skal indrette Arbejdspladsen i samråd med ORDREGIVER og i overensstemmelse med ORDREGIVERS plan for den overordnede indretning af Arbejdspladsen.
- 9.2. Leverandøren skal såvel under Leverancens Afvikling som Udførelse samvirke med andre leverandører/entreprenører og i tide forhandle med ORDREGIVER eller ORDREGIVERS Tilsyn, således at fejl og forsinkelser, der kan opstå ved manglende samvirke mellem leverandørerne/-entreprenørerne, undgås.
- 9.3. Leverandøren skal løbende foretage oprydning og rømning på Arbejdspladsen.

D. TIDSRFRISTER

10. Overholdelse af Tidsplan

- 10.1. Leverancen skal i sin helhed gennemføres i overensstemmelse med Parternes Tidsplan. Leverandøren er forpligtet til at følge og bidrage til den planlægning, som ORDREGIVER måtte udarbejde og løbende ajourføre i samråd med øvrige leverandører.
- 10.2. Leverandøren skal, så snart denne Aftale er indgået med ORDREGIVER, indgå eventuelt fornødne aftaler med underleverandører og dokumentere disse aftaler over for ORDREGIVER, såfremt ORDREGIVER anmoder herom.
- 10.3. Leverandøren skal i henhold til Arbejdsplanen fremsende relevante data og tekniske oplysninger til ORDREGIVER, herunder bl.a. dispositions- og belastningsplaner, elforbrugsskemaer, procesdiagrammer, regulerings- og logikskemaer for Leverancen og eventuelle underleverandørers leverancer. Oplysningerne fremsendes løbende i god tid og i overensstemmelse med Parternes Aftale, således at ORDREGIVERS projektering ikke forsinkes.

11. Leverandørens tidsfristforlængelse

- 11.1. Leverandøren kan mod fornøden dokumentation gøre krav på forlængelse af tidsfrister for Leverancen i følgende tilfælde:
  - A) Ved forandringer af Leverancen, som kræves af ORDREGIVER, og som medfører en forsinkelse af denne.
  - B) Ved forsinkelse af leverancer eller arbejdsydelse, som ORDREGIVER selv udfører eller lader udføre ved andre leverandører.
  - C) I tilfælde af Force Majeure, jfr. herved punkt 22.
  - D) Såfremt Leverancen i øvrigt må standses eller forsinkes som følge af myndighedsforhold, som ikke skyldes Leverandørens forhold og som ikke kunne eller burde være forudset af Leverandøren.
- 11.2. Leverandøren er dog forpligtet til at søge forsinkelser undgået eller begrænset ved sådanne dispositioner, som med rimelighed kan kræves af Leverandøren. ORDREGIVER har ret til at vælge at kræve forcering af Leverancen mod at betale de hermed forbundne dokumenterede ekstrakomkostninger i stedet for at indrømme Leverandøren en tidsfristforlængelse.
- 11.3. Leverandøren skal straks give skriftlig meddelelse til ORDREGIVER, såfremt Leverandøren anser sig berettiget til en tidsfristforlængelse. På ORDREGIVERS anmodning skal Leverandøren dokumentere, at de påberåbte forhold berettiger til en tidsfristforlængelse.
- 11.4. Leverandøren skal endvidere straks give skriftlig meddelelse til ORDREGIVER, såfremt Leverandøren skønner, at Leverancen ikke vil kunne påbegyndes, fremmes eller afsluttes i overensstemmelse med Parternes Tidsplan. Eventuelle afvigelser fra Tidsplanen skal drøftes på leverandørmøder/byggemøder og beskrives i mødereferater fra disse leverandørmøder/koordineringsmøder.

12. ORDREGIVERs tidsfristforlængelse

12.1. ORDREGIVER kan opnå tidsfristforlængelse med hensyn til Leverancens modtagelse i følgende tilfælde:

- A) såfremt Leverancens modtagelse i øvrigt må standses eller forsinkes som følge af myndighedsforhold, som ikke skyldes ORDREGIVERs forhold og som ikke kunne eller burde være forudset af ORDREGIVER.
- B) I tilfælde af Force Majeure, jfr. herved punkt 22.

ORDREGIVER skal straks give skriftlig meddelelse til Leverandøren, såfremt ORDREGIVER anser sig berettiget til en tidsfristforlængelse. På Leverandørens anmodning skal ORDREGIVER dokumentere, at de påberåbte forhold berettiger til en tidsfristforlængelse.

12.2. ORDREGIVERs forsinkelse med modtagelsen af Leverancen, herunder men ikke begrænset til i forbindelse med Afleveringsforretningen, berettiger ikke Leverandøren til at hæve Aftalen. For så vidt angår Leverandørens godtgørelse henvises til punkt 16.

E. AFLEVERING

13. Aflevering

- 13.1. ORDREGIVER indkalder på Leverandørens anmodning til en Afleveringsforretning, hvor der udarbejdes et dokument, hvori eventuelle mangler ved Leverancen og andre bemærkninger anføres.
- 13.2. Betingelserne for Aflevering er angivet i Særlige Betingelser. Såfremt intet er angivet i Særlige Betingelser kan Aflevering tidligst finde sted, når Leverancen er gennemprøvet og idriftsat, ORDREGIVER har modtaget al dokumentation vedrørende Leverancen og Afleveringsforretning er gennemført med et efter ORDREGIVERS vurdering tilfredsstillende resultat. Ibrugtagning eller benyttelse af dele af eller hele Leverancen udgør ikke i sig selv godkendelse af Leverancens Aflevering. Ved at medvirke til gennemførelse af Leverancens Aflevering giver ORDREGIVER ikke afkald på sine rettigheder i henhold til punkt 20 eller 21.
- 13.3. ORDREGIVER kan ikke nægte gennemførelsen af Leverancens Aflevering, såfremt denne kun er behæftet med helt uvæsentlige mangler. En mangel er altid væsentlig, såfremt manglen hindrer eller vanskeliggør opstart eller fremdrift af en anden leverance eller ibrugtagning af den del af et anlæg, som Leverancen måtte omfatte.

Er manglerne ikke uvæsentlige, anses Leverancen først for afleveret, når Leverandøren har givet ORDREGIVER meddelelse om, at Leverandøren anser manglerne for afhjulpnet og en ny Afleveringsforretning er gennemført med et efter ORDREGIVERS vurdering tilfredsstillende resultat. ORDREGIVER kan tilbageholde beløb i sidste rate af Leverancesummen til sikkerhed for Leverandørens afhjælpning af mangler.

- 13.4. Om afhjælpning af mangler henvises til punkt 19.

F. ANSVAR, RISIKO OG FORSIKRING

14. Hovedregel mellem ORDREGIVER og Leverandøren

- 14.1. Begge Parter er, med de ændringer som måtte følge af bestemmelserne i disse Almindelige Betingelser, ansvarlige over for hinanden for omkostninger vedrørende Leverancen, som på grund af fejl og forsømmelse fra den ene Parts side er blevet påført den anden Part.

15. Leverandørens ansvar for forsinkelse

- 15.1. Leverandøren er i alle tilfælde ansvarlig for sin forsinkelse, såfremt Leverandøren ikke efter punkt 11 har krav på tidsfristforlængelse. Dette gælder såvel forsinkelse under Leverancens Afvikling som Udførelse, jfr. punkt 2.1. – 2.2.
- 15.2. Bestemmelser vedrørende dagbod eller andre særlige sanktionsbestemmelser knyttet til Leverandørens forsinkelse vil være anført i Særlige Betingelser.

Dagbøder kan i alt maksimalt andrage 10 % af den samlede Leverancesum.

En forsinkelse, der indebærer, at Leverandøren er forpligtet til at betale dagbøder i et omfang, der svarer til 10 % af den samlede Leverancesum, vil altid være væsentlig.

Særlige Betingelser kan indeholde særlige betalingsvilkår for Leverandørens betaling af dagbøder til ORDREGIVER.

- 15.3. Såfremt der er fastsat dagbod eller andre særlige sanktionsbestemmelser knyttet til Leverandørens forsinkelse, kan ORDREGIVER ikke kræve erstatning for forsinkelse ud over det fastsatte maksimum for dagbøder/sanktionsbestemmelser.
- 15.4. Er der ikke fastsat dagbod eller andre særlige sanktionsbestemmelser, følger Leverandørens erstatningsansvar i anledning af forsinkelse dansk rets almindelige regler herom.
- 15.5. Såfremt Leverandøren overskrider en bodsbelagt tidsfrist eller en sluttermin, er ORDREGIVER berettiget til at foretage fradrag i Leverandørens tilgodehavende med de dagbøder, som Leverandøren måtte have pådraget sig.

Leverandørens betaling af en dagbod har ingen indflydelse på Leverandørens pligt til at betale dagbod for overskridelse af en senere tidsfrist.

- 15.6. Såfremt intet andet er fastsat, beregnes dagbøden for hver enkelt kalenderdag, som Leverandøren er forsinket. Hvor dagbøden er fastsat som en % - ‰ af Leverancesummen, beregnes denne af Leverancesummen med tillæg af prisstigninger (eksklusiv moms).

16. ORDREGIVERs ansvar for forsinkelse

- 16.1. Såfremt Leverancen er blevet forsinket på grund af forhold, som ORDREGIVER bærer risikoen for, skal ORDREGIVER erstatte Leverandørens dokumenterede tab i anledning af forsinkelsen. Dette gælder dog ikke, såfremt ORDREGIVER måtte være berettiget til en tidsfristforlængelse, jfr. punkt 12.

- 16.2. Leverandørens erstatningskrav skal fremsættes over for ORDREGIVER snarest muligt og inden 2 uger efter, at Leverandøren har eller burde have konstateret det forhold, som efter Leverandørens opfattelse berettiger til erstatning.

ORDREGIVER er dog ikke erstatningsansvarlig for Leverandørens driftstab, konsekvenstab, avancetab eller omsætningstab eller andet indirekte tab.

17. Ansvar og risiko under Leverancens Udførelse

- 17.1. Indtil Aflevering af Leverancen er gennemført i overensstemmelse med punkt 13, bærer Leverandøren risikoen for Leverancen i sin helhed. Leverandøren skal vedligeholde Leverancen, indtil Aflevering har fundet sted.

ORDREGIVER bærer dog risikoen for brand- og stormskade for den del af Leverancen, der måtte befinde sig på ORDREGIVERS plads.

- 17.2. Leverandøren er erstatningsansvarlig for skade, som Leverandøren måtte tilføje tredjemand eller ORDREGIVER, efter dansk rets almindelige regler herom.

- 17.3. Såfremt en underleverandør antaget af Leverandøren forvolder skade på ORDREGIVERS ejendom i forbindelse med Leverancens Udførelse, hæfter Leverandøren for sådanne skader over for ORDREGIVER.

- 17.4. Under Leverancens Udførelse bærer Leverandøren det fulde ansvar for overholdelse af arbejdsmiljøreglerne, herunder Arbejdstilsynets anvisninger.

- 17.5. Skader, som leverandører måtte forvolde på hinandens arbejde, materiel eller materialer, er ORDREGIVER uvedkommende. Sådanne skadessituationer skal løses af leverandørerne uden, at dette medfører forsinkelse af Leverancen eller andre leverancer til ORDREGIVER.

- 17.6. Leverandørens samlede erstatningsansvar er begrænset til 100 % af Leverancesummen.

Ved beregningen af denne ansvarsbegrænsning indgår ikke Leverandørens pligt til at tilbagebetale Leverancesummen ved hel eller delvis ophævelse af Parternes Aftale, idet Leverandørens omkostninger til at opfylde Aftalen heller ikke indgår.

Skader/tab, der er dækket af en af Leverandøren tegnet forsikring, indgår endvidere ikke ved beregningen af Leverandørens ansvarsbegrænsning.

Denne ansvarsbegrænsning gælder ikke i det omfang, at Leverandøren har handlet forsætligt eller groft uagtsomt.

18. Forsikring

- 18.1. Leverandøren skal forsikre sig mod såvel brand som andre skader på maskiner, stilladser, værktøj, værktøjsskure eller andre effekter, der tilhører eller benyttes af Leverandøren. Denne bestemmelse gælder, uanset om ORDREGIVER måtte have tegnet en all risk-forsikring

- 18.2. Såfremt ORDREGIVER tegner en all risk-forsikring, vil dette være angivet i Særlige Betingelser. Punkt 18.3. – 18.4. vil herefter finde anvendelse.

Såfremt ORDREGIVER ikke tegner en all risk-forsikring, finder punkt 18.5. anvendelse.

- 18.3. Såfremt ORDREGIVER har tegnet all risk-forsikring for Leverancen, vil Leverandøren være sikret under denne police.

All risk-forsikringen kan være kombineret med en ansvarsforsikring. Hvis dette er tilfældet, vil dækningen på ansvarsforsikringen være subsidiær i forhold til dækningen på Leverandørens ansvarsforsikring.

Forsikringsvilkårene for all risk-forsikringen vil være indeholdt i Udbudsmaterialet eller vil blive fremsendt til Leverandøren, såfremt denne anmoder herom. Det påhviler i alle tilfælde Leverandøren at gøre sig bekendt med størrelsen af en eventuel selvrisiko.

- 18.4. Leverandøren er forpligtet til at tegne ansvarsforsikring vedrørende sø- eller luftfartøj i det omfang, søfartøj eller luftfartøj benyttes som led i Leverancens Udførelse. Søfartøj, der ikke fremdrives ved egen hjælp, vil være omfattet af en all risk-forsikrings eventuelle ansvarsforsikring.
- 18.5. Leverandøren er forpligtet til at tegne fornøden ansvarsforsikring for skade, som Leverandøren måtte tilføje ORDREGIVER eller tredjemand. Såfremt ORDREGIVER anmoder herom, skal Leverandøren straks dokumentere, at ansvarsforsikringen er tegnet og forfaldne præmier betalt.

19. Afhjælpning af mangler

- 19.1. Leverandøren er forpligtet til at udbedre mangler ved Leverancen, der er konstateret ved en procedure for Aflevering i henhold til punkt 13, inden udløbet af ORDREGIVERs rimelige frist for udbedring.

Gennemfører Leverandøren ikke mangelahjælpning inden udløbet af ORDREGIVERs frist, er ORDREGIVER berettiget til at lade manglerne afhjælpes for Leverandørens regning.

Samme ret har ORDREGIVER, såfremt hensynet til driftsforhold eller driftssikkerhed nødvendiggør dette.

- 19.2. Såfremt Leverandøren har forårsaget skade på arbejder, som er udført af en anden leverandør, er ORDREGIVER berettiget til at kræve, at Leverandøren anvender den anden leverandør til at udbedre skaderne på denne leverandørs arbejde.

ORDREGIVER kan alternativt vælge selv at indgå aftale med den anden leverandør om udbedring af skaderne på dennes arbejde for Leverandørens regning.

- 19.3. Er manglen af en sådan beskaffenhed, at en afhjælpning ikke kan bringe Leverancen i overensstemmelse med Parternes Aftale, er ORDREGIVER berettiget til at ophæve Parternes Aftale eller kræve omlevering.

En nærmere angivelse af væsentlige egenskaber ved Leverancen, herunder målingen af sådanne, kan være anført i Særlige Betingelser.

- 19.4. ORDREGIVER skal i tilfælde af en ophævelse eller omlevering dog være berettiget til at anvende Leverancen, indtil en ny leverance kan anskaffes og idriftsættes.

- 19.5. I relation til mangelansvar er Leverandøren ikke erstatningsansvarlig over for ORDREGIVER for drifts- og avancetab, med mindre Leverandøren har handlet forsætligt eller groft uagtsomt.

Omkostninger til udbedring af fysiske skader opstået som følge af mangler ved Leverancen, f.eks. omkostninger til reparation, udskiftning, oprydning m.v., eller omkostninger til at hindre eller begrænse sådanne skader vil aldrig være at betragte som drifts- eller avancetab.

20. Garanti

- 20.1. Leverandøren påtager sig nedenstående garanti for Leverancen i sin helhed. Garantidata og garanterede egenskaber gælder uden tolerance, med mindre andet fremgår af Parternes Aftale.

Leverandøren indestår for alle leverede materialers kvalitet og egnethed, for Leverancens Udførelse samt for den korrekte konstruktion og funktion vedrørende hele Leverancen. Leverandøren indestår endvidere for overholdelse af egne specificerede tekniske data, egenskaber angivet i Udbudsmaterialet og egenskaber angivet i Parternes Aftale.

Aftalte specifikke garantiværdier for Leverancen kan efterprøves ved en garantioprøve. ORDREGIVER kan frit vælge tidspunktet for afholdelsen af en sådan garantioprøve inden for garantiperioden. Leverandøren er forpligtet til at forberede Leverancen herfor samt forestå og udføre en garantioprøve. Leverandørens omkostninger vedrørende afholdelsen af en garantioprøve er indeholdt i Leverancesummen. Nærmere procedure samt normer for garantioprøven fastsættes i Særlige Betingelser.

- 20.2. Garantiperioden er 15.000 driftstimer, dog mindst 2 år og maksimalt 3 år, medmindre andet særskilt fremgår af Særlige Betingelser. Garantiperioden påbegyndes, når den samlede Leverance er afleveret og godkendt af ORDREGIVER, jfr. dog punkt 20.5.

- 20.3. Garantien indebærer, at Leverandøren er forpligtet til uden udgift for ORDREGIVER:

- A) at afhjælpe enhver fejl eller mangel, som Leverancen måtte have, herunder i medfør af punkt 20.1.,
- B) at foretage omlevering, såfremt fejlen eller manglen ikke kan udbedres på en sådan måde, at Leverancen opfylder Aftalens ydelses- og funktionskrav og,
- C) at erstatte de tab, som ORDREGIVER måtte lide på grund af fejl eller mangler ved Leverancen, jfr. dog herved punkt 19.5.

- 20.4. Såfremt ORDREGIVER vil påberåbe sig Leverandørens forpligtelser efter punkt 20.1. – 20.3., skal ORDREGIVER i en skriftlig meddelelse til Leverandøren fastsætte en rimelig frist for Leverandørens afhjælpning eller omlevering. Efter udløbet af denne frist kan ORDREGIVER lade afhjælpning eller levering foretage af tredjemand for Leverandørens regning eller ophæve Aftalen, såfremt fejl eller mangler ved Leverancen udgør en væsentlig misligholdelse af Parternes Aftale, jfr. herved punkt 23.

Dersom manglerne kræver øjeblikkelig afhjælpning, er ORDREGIVER i Leverandørens fravær berettiget til at foretage afhjælpning for Leverandørens regning. Samme ret har ORDREGIVER, hvis det er nødvendigt af hensyn til driftsforhold eller driftssikkerhed.

ORDREGIVER kan kun påberåbe sig fejl eller mangler, som ORDREGIVER har givet Leverandøren skriftlig meddelelse om inden rimelig tid efter, at ORDREGIVER har eller burde have opdaget fejlen eller manglen.

- 20.5. Såfremt Leverandøren som del af sin garantiforpligtelse foretager hel eller delvis omlevering af Leverancen, løber der en ny garantiperiode i henhold til punkt 20.2. for så vidt angår det omleve-

rede fra det tidspunkt, hvor Leverandøren har færdiggjort omleveringen, og denne er godkendt af ORDREGIVER. Når Leverandøren har færdiggjort sin omlevering, er Leverandøren således forpligtet til at give skriftlig meddelelse herom til ORDREGIVER.

- 20.6. Leverandøren har intet ansvar for normalt materialeslid eller for fejl eller mangler, som er opstået, fordi Leverancen ikke anvendes og vedligeholdes i overensstemmelse med aftalte drifts- og vedligeholdelsesinstruktioner.
- 20.7. Hvis tredjemand fremsætter krav hidrørende fra Parternes Aftale mod enten Leverandøren eller ORDREGIVER, er denne Part forpligtiget til uden ugrundet ophold at underrette den anden Part herom.
- 20.8. Leverandøren indestår tidsmæssigt ubegrænset for, at Leverandørens ydelse ikke har nogen fejl, som kan forårsage produktansvarsskader. Leverandøren friholder ORDREGIVER for det produktansvar, som helt eller delvist kan henføres til sådanne defekter. Leverandøren er forpligtet til at lade sig indstævne for den domstol eller voldgiftsret, som behandler erstatningskrav rejst mod ORDREGIVER på grundlag af en skade, som påstås forårsaget af Leverandørens ydelse.
- 20.9. Rejser tredjemand krav mod ORDREGIVER med påstand om immateriel retskrænkelse i anledning af Leverancen, som Leverandøren bærer risikoen for, herunder krav om erstatning og/eller godtgørelse, er Leverandøren uden beløbsbegrænsning pligtig i enhver henseende at skadesløsholde ORDREGIVER for enhver omkostning i forbindelse med sagen, herunder erstatningsbeløb og godtgørelser, omkostninger til advokat m.v. samt sagsomkostninger, som måtte blive tillagt vedkommende tredjemand.

21. Efter garantiperiodens udløb

- 21.1. Efter garantiperiodens udløb kan ORDREGIVER kun påberåbe sig fejl og mangler, som ORDREGIVER ikke har eller burde have opdaget ved en sædvanlig og rimelig undersøgelse af Leverancen i garantiperioden (skjulte mangler).
- 21.2. ORDREGIVER er ved skjulte fejl og mangler berettiget til at kræve:
  - A) afhjælpning af de skjulte fejl eller mangler, som Leverancen måtte have,
  - B) omlevering, såfremt fejlen eller manglen ikke kan udbedres på en sådan måde, at Leverancen opfylder Aftalens ydelses- og funktionskrav og,
  - C) erstatning for de tab, som ORDREGIVER måtte lide på grund af fejlen eller manglen ved Leverancen.
- 21.3. Leverandørens ansvar for fejl og mangler bortfalder endeligt 5 år efter udløbet af den relevante garantiperiode, jfr. herved punkt 20.

22. Force Majeure

- 22.1. En Parts opfyldelse af sine forpligtelser i henhold til denne Aftale er betinget af, at opfyldelsen af forpligtelserne ikke umuliggøres på grund af omstændigheder, der ligger uden for Partens kontrol, og som Parten ikke med rimelighed kunne forventes at have forudset på tidspunktet for Aftalens indgåelse, og ikke kunne eller burde have undgået eller overvundet, herunder f.eks. myndighedsindgreb, svigt i strømforsyning eller telekommunikation, krig, terror, mobilisering, ind-

førselsforbud, brand, eksplosion, hærværk, strejke eller lock-out omfattende andet end Leverandørens virksomhed, naturkatastrofer eller lignende ("Force Majeure").

- 22.2. For at en Part kan gøre Force Majeure gældende, skal vedkommende uden ubegrundet ophold skriftligt underrette den anden Part om, at Force Majeure er indtrådt, og fremsende dokumentation herfor.
- 22.3. Indtrådt Force Majeure medfører, at den på gældende Part er frigjort fra at opfylde sine forpligtelser i det tidsrum herefter, hvor opfyldelsen må udskydes som følge af Force Majeure.
- 22.4. Vedvarer Force Majeure i en sammenhængende periode på mere end 90 dage, har Parterne ret til at ophæve Aftalen helt eller delvist.

G. OPHÆVELSE

23. Ophævelse på grund af forsinkelse, Leverancens Udførelse m.v.

- 23.1. Kan det konstateres, at Leverandøren bliver væsentligt forsinket med Leverancen, har ORDREGIVER ret til at ophæve Leverancen eller dele heraf eller lade Leverancen færdiggøre for Leverandørens regning, jfr. dog punkt 11.1., såfremt Leverandøren ikke opfylder sine forpligtelser inden udløbet af en rimelig frist skriftligt fastsat af ORDREGIVER.

ORDREGIVER kan endvidere ophæve denne Aftale, såfremt fejl eller mangler ved Leverancen udgør en væsentlig misligholdelse af Parternes Aftale, jfr. dog herved punkt 19 og 20, eller såfremt kvaliteten af de udførte arbejder eller dele heraf, er af en sådan karakter, at ORDREGIVER har grund til at tro at Leverandøren ikke vil være i stand til at færdiggøre Leverancen uden fejl.

ORDREGIVER kan herudover ophæve denne Aftale, såfremt Leverandøren i øvrigt væsentligt misligholder sine forpligtelser i henhold til Aftalen og ikke, såfremt afhjælpning er mulig, har afhjulpet sin manglende opfyldelse 30 dage efter skriftligt at være blevet anmodet herom af ORDREGIVER.

- 23.2. Såfremt ORDREGIVER ophæver Leverancen helt eller delvist, er ORDREGIVER berettiget til i fornødent omfang og på forsvarlig måde at benytte materialer, komponenter og materiel tilhørende Leverandøren, og for hvilke ophævelsen har virkning, mod en rimelig godtgørelse, som godskrives Leverandøren i opgørelsen af Parternes økonomiske mellemværende i anledning af ophævelsen.
- 23.3. Før en ny leverandør måtte påbegynde arbejde i relation til Leverancen, skal ORDREGIVER drage omsorg for, at omfang og kvalitet af den hidtil udførte Leverance dokumenteres. Leverandøren skal have mulighed for at varetage sine interesser i forbindelse hermed.
- 23.4. Ophæves Aftalen, skal ORDREGIVER og Leverandøren hver især tilbagegive det modtagne. Leverandøren vil endvidere i henhold til dansk rets almindelige regler kunne være erstatningsansvarlig for det tab, som ORDREGIVER måtte have lidt i anledning af Aftalens ophævelse.

24. Ophævelse på grund af Leverandørens konkurs

- 24.1. Såfremt Leverandøren standser sine betalinger, der åbnes forhandling om tvangsakkord, eller Leverandøren erklæres konkurs, kan ORDREGIVER straks ophæve Aftalen ved skriftlig meddelelse til boet, jfr. dog punkt 24.2.
- 24.2. Såfremt Leverandørens bo i henhold til Konkursloven kan indtræde i Parternes Aftale, kan ORDREGIVER kræve, at konkursboet inden 1 uge fra modtagelsen af ORDREGIVERS forespørgsel tager stilling til, hvorvidt konkursboet vil indtræde i Aftalen.

25. Leverandørens adgang til ophævelse

- 25.1. Leverandøren kan ophæve denne Aftale, såfremt ORDREGIVER væsentligt misligholder sine forpligtelser i henhold til Aftalen og ikke har afhjulpet sin manglende opfyldelse 30 dage efter skriftligt at være blevet anmodet herom af Leverandøren. Leverandøren kan dog ikke ophæve Aftalen, såfremt Leverandørens interesser er tilstrækkeligt tilgodeset gennem adgangen til at standse arbejdet eller ved eventuelt stillet sikkerhed.

H. ØKONOMI

26. Leverandørens sikkerhedsstillelse - Forudbetalinger

- 26.1. Leverandøren skal stille en Opfyldelsesgaranti for opfyldelsen af sine forpligtelser over for ORDREGIVER. Opfyldelsesgarantien skal stilles senest ved Aftalens indgåelse.
- 26.2. Opfyldelsesgarantien skal udgøre 10 % af Leverancesummen. I tilfælde af eventuelle prisstigninger og/eller ekstraarbejder kan ORDREGIVER kræve, at Opfyldelsesgarantien reguleres, således at den til enhver tid svarer til 10 % af den aktuelle Leverancesum (eksklusiv moms).
- 26.3. ORDREGIVERs Forudbetaling er betinget af, at Leverandøren stiller sikkerhed for den samlede Forudbetaling.
- 26.4. Leverandørens garantier skal være anfordringsgarantier, som alene ved ORDREGIVERs anmodning udbetales inden udløbet af 10 kalenderdage og skal stilles i form af garantier fra pengeinstitutter eller kautionforsikringselskaber, der skal godkendes af ORDREGIVER.

27. Betalinger

- 27.1. Betalinger skal ske i overensstemmelse med Parternes Betalingsplan.
- 27.2. På de tidspunkter, der er fastsat i Betalingsplanen, fremsender Leverandøren betalingsanmodning i form af en faktura til ORDREGIVER.

Fakturering må ikke ske, før den pågældende ydelse er udført og tidligst på de i Betalingsplanen fastsatte tidspunkter.
- 27.3. Leverandøren skal på betalingsanmodningen (fakturaen) beregne eventuelle aftalte kurs- og prisreguleringer med så mange decimaler, at den resulterende unøjagtighed er uden betydning.
- 27.4. Såfremt Parterne skriftligt måtte have aftalt, at punkt 27.1. – 27.3. ikke skal finde anvendelse, kan Leverandøren en gang hver måned indgive anmodning om betaling af et a conto beløb for udført arbejde og stedfundne leverancer. Såfremt ORDREGIVER erklærer sig enig i, at a conto beløbet modsvarer værdien af de ydelser, som Leverandøren har erlagt på Byggepladsen, udsteder Leverandøren faktura til ORDREGIVER for dette a conto beløb.

Senest 45 dage efter ORDREGIVERs modtagelse af faktura udbetaler ORDREGIVER a conto beløbet til Leverandøren.
- 27.5. Såfremt Parterne er uenige om den endelige opgørelse, må ORDREGIVER ikke tilbageholde betalingen af beløb, som Parterne er enige om, at Leverandøren har til gode.
- 27.6. Ydelser, der ikke er reguleret i Parternes Betalingsplan, men som Parterne har indgået skriftlig aftale om levering af, faktureres separat.
- 27.7. Senest på Afleveringsdagen af Leverancen, er Leverandøren forpligtet til at fremsende en endelig opgørelse til ORDREGIVER. Denne opgørelse skal bl.a. beskrive Leverandørens eventuelle tilgodehavender vedrørende udførte aftalte ekstraarbejder. Efter fremsendelse af denne opgørelse kan Leverandøren ikke fremkomme med yderligere betalingskrav over for ORDREGIVER.

- 27.8. Leverandørens tilgodehavende forrentes fra sidste rettidige betalingsdag i henhold til Renteloven.

ORDREGIVER er ikke erstatningsansvarlig for Leverandørens driftstab, konsekvenstab, avance-tab eller omsætningstab eller andet indirekte tab i anledning af ORDREGIVERS forsinkede betaling.

28. Ejendomsret til materialer og leverancer

- 28.1. Alle materialer og leverancer, som er bestemt til indføjelse i den færdige Leverance, skal leveres uden ejendomsforbehold. Når disse materialer og leverancer er leveret på Byggepladsen eller individualiseret som tilhørende ORDREGIVER, er de således ORDREGIVERS ejendom.

I. LOVVALG – SYN OG SKØN – VOLDGIFT

29. Lovvalg

- 29.1. Parternes retsforhold skal i sin helhed være underlagt dansk ret, dog finder dansk rets internationale privatretlige regler og United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods (CISG), ikke anvendelse.
- 29.2. Enhver tvist, der måtte opstå mellem Parterne, skal således afgøres i henhold til dansk ret.

30. Syn og skøn

- 30.1. ORDREGIVER og Leverandøren kan, i tilfælde af uoverensstemmelse eller for at sikre bevisets stilling, fremsætte begæring om udmelding af syn og skøn vedrørende Leverancen eller en del heraf.
- 30.2. Syn og skøn udmeldes af Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed.
- 30.3. Parterne er forpligtet til at underkaste sig de regler, som Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed måtte fastlægge for syn og skøn.

31. Voldgift

- 31.1. Enhver tvist, som måtte opstå i forbindelse med denne Aftale, og som ikke kan bilægges af Parterne ved forhandling, skal afgøres af Voldgiftsretten for Bygge- og Anlægsvirksomhed, København, hvis afgørelser er endelige.
- 31.2. Voldgiftsretten består dels af en juridisk dommer udpeget af formanden for Voldgiftsrettens præsidium, dels af to faglige dommere, som udpeges af Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed under hensyn til sagens beskaffenhed.
- Hvis en Part begærer det, suppleres Voldgiftsretten med yderligere to juridiske dommere, der udpeges af formanden for Voldgiftsrettens præsidium.
- Er Parterne enige derom, kan der anmodes om, at Voldgiftsretten alene skal bestå af en enkelt juridisk eller faglig dommer.
- 31.3. For Voldgiftsrettens behandling af eventuelle tvister gælder i øvrigt de regler, som er fastsat af Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed. Herudover gælder Lov om voldgift.
- 31.4. Parterne forpligter sig til at iagttage tavshed om såvel Voldgiftsrettens behandling som Voldgiftsrettens afgørelse.
- 31.5. Såfremt ORDREGIVER i anledning af Leverancen bliver sagsøgt eller måtte sagsøge en anden leverandør eller tredjemand ved de almindelige domstole, kan ORDREGIVER uanset reglerne i punkt 30 og 31 medinddrage Leverandøren under et sådant søgsmål.